

MMB201800000279

108

Rada města Brna

ZM7/ 3492

Z7/37. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 06. 03. 2018

Název:

Návrh na uznání vlastnického práva ČR a návrh na uzavření soudního smíru ve sporu o určení vlastnického práva ČR ve vztahu k pozemkům v k.ú. Židenice

Obsah:

- důvodová zpráva
- přípis ČR-ÚZSVM ze dne 12.1.2018
- přehled soudní judikatury – rozhodnutí Nejvyššího soudu a Ústavního soudu k výkladu § 1 zákona č. 172/1991 Sb.
- mapové podklady

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo města Brna**1. bere na vědomí**

skutečnost, že

- ze strany České republiky – Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (ČR-ÚZSVM) jsou již od roku 2005 podávány proti statutárnímu městu Brnu žaloby o určení vlastnictví ČR k pozemkům zapsaným do vlastnictví města Brna na základě § 1 zákona č. 172/1991 Sb., v platném znění, s odůvodněním, že ze strany města Brna nebyly splněny všechny podmínky pro přechod vlastnického práva na město Brno dle § 1 tohoto zákona, a to podmínka faktického hospodaření s pozemky k datu 24. 5. 1991;
- soudy v těchto sporech již stabilně rozhodují na základě konstantní soudní judikatury vydané k výkladu §1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb. tak, že žalobám ČR - ÚZSVM je vyhověno v případech nesplnění všech podmínek pro přechod vlastnického práva na město, zejména podmínky faktického hospodaření s pozemky k datu 24. 5. 1991 a za předpokladu nesplnění podmínek přechodu vlastnictví na město i dle jiných ustanovení tohoto zákona;
- ÚZSVM navrhl ukončit soudní spor smírem, který bude schválen soudem;

2. souhlasí

- **s uznáním vlastnického práva České republiky (ČR) k pozemkům dosud zapsaným ve vlastnictví statutárního města Brna dle § 1 zákona č. 172/1991 Sb., v platném znění, a to:**
 - p.č. 4509/2 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 23 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům č.p. 1765 (LV 6016)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)
 - p.č. 4510/2 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 19 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům č.p. 1923 (LV 6044)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)
 - p.č. 4511/2 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 14 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům č.p. 1968 (LV 6049)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)

1/22

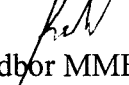
- p.č. 4512/2 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 10 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům č.p. 2007 (LV 6036)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)
- p.č. 4513/2 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 6 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům č.p. 2032 (LV 6048)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)
- p.č. 4770/4 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 22 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům č.p. 3902 (LV 5989)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)
- p.č. 8066 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 305 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům, č.p. 3971,3972,3973,3974,3975,3976
(LV 6069)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)
- p.č. 8067 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 304 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům, č.p. 3971,3972,3973,3974,3975,3976
(LV 6069)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)
- p.č. 8068 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 305 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům, č.p. 3971,3972,3973,3974,3975,3976
(LV 6069)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)
- p.č. 8069 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 305 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům, č.p. 3971,3972,3973,3974,3975,3976
(LV 6069)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)
- p.č. 8070 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 306 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům, č.p. 3971,3972,3973,3974,3975,3976
(LV 6069)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)
- p.č. 8071 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 306 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům, č.p. 3971,3972,3973,3974,3975,3976
(LV 6069)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)
- p.č. 8131 ostatní plocha, ostatní komunikace o výměře 768 m²
- p.č. 8703 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 265 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům, č.p. 4193, 4194 (LV 6029)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)
- p.č. 8704 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 265 m²
na pozemku stojí stavba : Židenice, byt. dům, č.p. 4193, 4194 (LV 6029)
(stavba není předmětem uznání vlastnického práva)

vše v k.ú. Židenice

- **s návrhem na uzavření soudního smíru** ve sporu vedeném ČR-ÚZSVM u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 50C 194/2016, jehož obsahem bude zejména:
 - určení, že vlastníkem pozemků p.č. 8066, 8067, 8068, 8069, 8070, 8071, 8131, 8703, 8704, 4509/2, 4510/2, 4511/2, 4512/2, 4513/2, 4770/4, vše v k.ú. Židenice, je ČR
 - závazek statutárního města Brna zaplatit ČR náklady řízení v předpokládané výši 1.800,-Kč do 15 dnů od nabytí právní moci usnesení o schválení smíru

Stanoviska dotčených orgánů:

- Rada města Brna projednala na schůzi č. R7/157 dne 13.02.2018 a doporučila ke schválení.

Zpracoval:
Majetkový odbor MMB

Předkládá:
Rada města Brna

Důvodová zpráva:

Orgánům města Brna je předkládán k projednání návrh na uznání vlastnického práva České republiky (ČR) a návrh uzavření soudního smíru ve sporu vedeného u Městského soudu v Brně o určení vlastnictví České republiky k nemovitým věcem, které jsou dosud zapsány ve vlastnictví statutárního města Brna v k.ú. Židenice.

U předmětných pozemků, které jsou uvedeny v návrhu usnesení, byla původně vedena dvě soudní řízení, a to soudní řízení pod sp.zn. 50 C 194/2016, které se týkalo určení vlastnického práva k pozemkům p.č. 8066, 8067, 8068, 8069, 8070, 8071, 8131, 8703, 8704, vše v k.ú. Židenice, a soudní řízení pod sp.zn. 50 C 197/2016, které se týkalo určení vlastnického práva k pozemkům p.č. 4509/2, 4510/2, 4511/2, 4512/2, 4513/2, 4770/4, vše v k.ú. Židenice. Usnesením Městského soudu v Brně č.j. 50 C 194/2016-25 ze dne 14.12.2017 bylo řízení vedené pod sp.zn. 50 C 197/2016 spojeno s řízením sp.zn. 50 C 194/2016 ke společnému řízení, neboť věci spolu souvisí a týkají se týchž účastníků s tím, že obě věci budou nadále vedeny pod sp.zn. 50 C 194/2016.

Jedná se o soudní spor vedený u Městského soudu v Brně na základě žaloby České republiky - Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen ČR nebo ČR-ÚZSVM) proti statutárnímu městu Brnu o určení vlastnictví ČR k pozemkům zapsaným na město na základě § 1 zákona č. 172/1991 Sb. o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 172/1991 Sb. nebo jen zákon) s odůvodněním, že nebyly naplněny všechny podmínky pro přechod vlastnického práva na město dle § 1 tohoto zákona, a to konkrétně podmínka faktického hospodaření s pozemky k datu 24. 5. 1991.

Ustanovení § 1 zákona č. 172/1991 Sb. zní:

- (1) *Do vlastnictví obcí dnem účinnosti tohoto zákona (24.5.1991) přecházejí věci z vlastnictví České republiky, k nimž ke dni 23. listopadu 1990 příslušelo právo hospodaření národním výborům, jejichž práva a závazky přešly na obce a v hlavním městě Praze též na městské části, pokud obce a v hlavním městě Praze též městské části s těmito věcmi ke dni účinnosti tohoto zákona hospodařily.*
- (2) *Do vlastnictví obcí dnem účinnosti tohoto zákona (24.5.1991) přecházejí dále věci z vlastnictví České republiky, s nimiž začaly obce a v hlavním městě Praze též městské části hospodařit po 23. listopadu 1990 způsobem obdobným právu hospodaření, jestliže s nimi takto hospodařily ke dni účinnosti tohoto zákona.*
- (3) *Ustanovení odstavců 1 a 2 se nevztahují na věci, které sloužily k plnění úkolů drobných provozoven národních výborů.*

Při posuzování skutečnosti, zda majetek přešel na obec dle výše citovaného § 1 odst. 1, 2 soudy vychází ze zcela ustálené soudní judikatury, podle níž musí být pro přechod majetku na obec splněny kumulativně tři podmínky:

1. majetek musel být ke dni účinnosti zákona č. 172/1991 Sb. (24.5.1991) ve vlastnictví ČR
2. ke dni 23.11.1990 musel mít k němu právo hospodaření právní předchůdce obce (národní výbor),
3. **s tímto majetkem obec ke stanovenému dni, tj. ke dni 24.5.1991, musela také hospodařit (fakticky).**

Soudy při svých rozhodnutích vychází zejména z nálezů Ústavního soudu IV. ÚS 185/96, jehož závěry dále rozpracoval ve svých početných rozhodnutích Nejvyšší soud ČR. Přehled nejvýznamnější soudní judikatury je uveden v příloze materiálu.

Zatím co první dvě podmínky dle §1 zákona jsou vždy splněny, neboť pozemky k stanovenému datu byly ve vlastnictví ČR a právo hospodaření svědčilo příslušnému národnímu výboru, problematika výkladu § 1 spočívá v „třetí podmínce“, kterou soudy vykládají tak, že **obec musí prokázat skutečnost, že k rozhodnému datu s pozemky (fakticky) hospodařila** (např. nájemní smlouvou, projednáním majetkové dispozice v orgánech obce apod.), přičemž pro faktické hospodaření obcí nepostačí prokázat pouze, že obec majetek vedla ve své účetní evidenci, nýbrž že s majetkem skutečně hospodařila, starala se o něj, užívala jej.

Obce však nejsou schopny doložit toto faktické nakládání k datu 24. 5. 1991 s ohledem na velký časový odstup několika desetiletí, kdy již uplynuly skartační lhůty pro uchování dokumentů. Takové „faktické“ hospodaření nebylo ani ve smyslu v té době platných právních předpisů evidováno, a nutno dodat, že s ohledem na celkovou společenskou a ekonomickou situaci té doby, když se teprve začalo budovat organizační, personální či technické zázemí obcí, to ani nebylo možné.

Pokud obec neprokáže, že s majetkem fakticky hospodařila ke dni 24. 5. 1991, soudy rozhodují tak, že k přechodu majetku do vlastnictví obce dle § 1 zákona nemohlo dojít a vlastnické právo nadále svědčí ČR.

Dle názoru Majetkového odboru MMB podmiňovat existenci přechodu vlastnického práva ze státu na obec tzv. faktickým hospodařením nebylo úmyslem zákonodárce, leč skutečným úmyslem bylo majetek na obce nekomplikovaně a kontinuálně převést a vybavit obce majetkem, jehož byly zbaveny v roce 1950, aby tak mohly s věcmi a majetkovými právy nakládat a hospodařit. Vycházíme přitom z právního názoru Ministerstva financí ČR podávaného z titulu příslušnosti k tzv. autorskému výkladu zákona č. 172/1991 Sb. a vyhlášky č. 119/1988 Sb..

Tento názor však soudy neakceptují a obcím nezbyvá nic jiného, než konstantní soudní judikaturu, ze které soudy vychází při svém rozhodování, respektovat.

Majetkový odbor MMB v minulých letech mnohokrát podával (tak jako i jiné obce) všechny dostupné řádné opravné i mimořádné opravné prostředky (dovolání k Nejvyššímu soudu, stížnosti k Ústavnímu soudu), kdy jejich rozhodování nepřineslo žádné změny. MO MMB rovněž navrhoval konkrétní řešení možné legislativní změny § 1 zákona č. 172/1991 Sb., ať již návrhy směřovanými na Ministerstvo financí, Svaz měst a obcí ČR, Jihomoravský kraj, Hlavní město Praha, či na poslanecké iniciativy, avšak i přes tyto četné návrhy nedošlo k žádné legislativní změně § 1 zákona. **Byly tak již vyčerpány všechny možnosti pro dosažení změny.**

Pro úplnost se dodává, že předmětné žaloby podává stát proti statutárnímu městu Brnu přibližně od roku 2005. **V současnosti je 70 soudní sporů pravomocně skončených s tím, že ve všech případech bylo žalobám ČR - ÚZSVM vyhověno**, neboť město neuneslo břemeno důkazní ke skutečnosti, že s předmětnými pozemky ke dni účinnosti zákona (24. 5. 1991) fakticky hospodařilo.

Zastupitelstvo města Brna již na svém 31. zasedání konaném dne 05.09.2017 a na 32. zasedání konaném dne 03.10.2017 v podobných skutkových věcech souhlasilo s uznáním vlastnického práva ČR k pozemkům dosud zapsaným ve vlastnictví statutárního města Brna

dle § 1 zákona č. 172/1991 Sb., v platném znění, a souhlasilo s návrhem na uzavření soudního smíru.

Nutno dodat, že žádným právním předpisem není časově omezeno právo ČR - ÚZSVM podávat žalobní návrhy na určení vlastnictví, neboť vlastnické právo se nepromlčuje.

Výše uvedené se nepříznivě projevuje i v dalších soudních sporech, ve kterých město vystupuje jako žalobce, o vydání bezdůvodného obohacení za užívání pozemků jinými osobami, přičemž se jedná o pozemky, které město získalo do svého vlastnictví na základě § 1 zákona č. 172/1991 Sb.. Bohužel i v těchto sporech je město neúspěšné, pokud neprokáže, že s pozemky ke dni 24. 5. 1991 „fakticky“ hospodařilo.

Popis pozemků:

Pozemky p.č.8066, 8067, 8068, 8069, 8070, 8071, vše v k.ú. Židenice, jsou v celé výměře zastavěny budovou bytového domu č.p. 3971, 3972, 3973, 3974, 3975, 3976 na ul. Stará Osada, která je zapsána v katastru nemovitostí na listu vlastnictví č. 6069, pro k.ú. Židenice, obec Brno, v podílovém spoluvlastnictví stavebního bytového družstva MÍR, fyzických osob a právnické osoby.

Pozemek p.č. 8131 slouží jako veřejně přístupná účelová komunikace a zajišťuje přístup k bytovému domu č.p. 3971, 3972, 3973, 3974, 3975, 3976, vše v k.ú. Židenice.

Pozemky p.č. 8703, 8704, vše v k.ú. Židenice, jsou v celé výměře zastavěny budovou bytového domu č.p. 4193, 4194 na ul. Blatnická 1, 3, která je zapsána v katastru nemovitostí na listu vlastnictví č. 6029, pro k.ú. Židenice, obec Brno, v podílovém spoluvlastnictví stavebního bytového družstva MÍR a fyzických osob.

Shora uvedené pozemky p.č. 8066, 8067, 8068, 8069, 8070, 8071 vše v k.ú. Židenice byly zastavěny stavbou bytových domů č.p. 3971, 3972, 3973, 3974, 3975, 3976 v rámci družstevní bytové výstavby v 70. letech a vlastníkem bytových domů se stalo stavební bytové družstvo MÍR. Na pozemku p.č. 8131 v k.ú. Židenice byla v souvislosti s prováděnou družstevní bytovou výstavbou vybudována účelová komunikace za účelem přístupu k výše uvedeným bytovým domům.

Pozemek p.č. 4509/2 v k.ú. Židenice je v celé výměře zastavěn budovou bytového domu č.p. 1765 na ul. Závodského 2 v Brně, která je zapsána v katastru nemovitostí na listu vlastnictví 6016, pro k.ú. Židenice, obec Brno, ve spoluvlastnictví fyzických osob.

Pozemek p.č. 4510/2 v k.ú. Židenice je v celé výměře zastavěn budovou bytového domu č.p. 1923 na ul. Závodského 4 v Brně, která je zapsána v katastru nemovitostí na listu vlastnictví 6044, pro k.ú. Židenice, obec Brno, ve spoluvlastnictví fyzických osob.

Pozemek p.č. 4511/2 v k.ú. Židenice je v celé výměře zastavěn budovou bytového domu č.p. 1968 na ul. Závodského 6 v Brně, která je zapsána v katastru nemovitostí na listu vlastnictví 6049, pro k.ú. Židenice, obec Brno, ve spoluvlastnictví fyzických osob.

Pozemek p.č. 4512/2 v k.ú. Židenice je v celé výměře zastavěn budovou bytového domu č.p. 2007 na ul. Závodského 8 v Brně, která je zapsána v katastru nemovitostí na listu vlastnictví 6036, pro k.ú. Židenice, obec Brno, ve spoluvlastnictví fyzických osob.

Pozemek p.č. 4513/2 v k.ú. Židenice je v celé výměře zastavěn budovou bytového domu č.p. 2032 na ul. Slatinská 100 v Brně, která je zapsána v katastru nemovitostí na listu vlastnictví 6048, pro k.ú. Židenice, obec Brno, ve spoluvlastnictví fyzických osob.

Pozemek p.č. 4770/4 v k.ú. Židenice je v celé výměře zastavěn budovou bytového domu č.p. 3902 na ul. Slatinská 31 v Brně, která je zapsána v katastru nemovitostí na listu vlastnictví 5989, pro k.ú. Židenice, obec Brno, ve spoluvlastnictví fyzických osob.

Shora uvedené pozemky p.č. 4509/2, 4510/2, 4511/2, 4512/2, 4513/2, 4770/4 vše v k.ú. Židenice byly zastavěny stavbou bytových domů č.p. 1765, 1923, 1968, 2007, 2032, 3902, v rámci družstevní bytové výstavby v 60. letech a vlastníkem bytových domů se stalo stavební bytové družstvo MÍR.

Ani u jednoho z výše uvedených pozemků nebyla dohledána nájemní či jiná obdobná smlouva, kterou by byl upraven k datu 24.5.1991 užívací vztah k pozemkům; žádné faktické hospodaření statutárního města Brna s pozemky nebylo zjištěno. K přechodu vlastnického práva k předmětným pozemkům na město nedošlo ani podle jiných ustanovení zákona č. 172/1991 Sb.

Poznamenává se, že k částem pozemků p.č. 8067, 8068, 8069, 4509/2, 4510/2, 4511/2, 4512/2, 4513/2, vše v k.ú. Židenice je dosud uplatněn restituční nárok, nicméně soud v tomto případě neshledal důvod pro přerušení soudních jednání, s tím, že je nutné určit skutečného vlastníka předmětných pozemků.

Návrh smírného řešení:

ÚZSVM přípisem ze dne 12.3.2017 sdělil statutárnímu městu Brnu následující skutečnosti:

- v případech, kdy již došlo k podání žalob, navrhl ukončit probíhající soudní spory smírem, jehož obsahem bude deklarování vlastnického práva ČR k daným pozemkům, pokud město vlastnické právo státu uznává a součástí bude také stanovení povinnosti města zaplatit ČR náklady soudního řízení,
- v případech, v nichž ještě nedošlo k podání žaloby, souhlasil s uzavřením souhlasného prohlášení obou stran o tom, že ČR je vlastníkem příslušných pozemků, a to po předchozí písemné žádosti ČR-ÚZSVM.

Dne 12.01.2018 byl předložen ze strany ÚZSVM návrh smíru v soudním sporu o určení vlastnického práva vedeného u Městského soudu v Brně pod sp.zn. 50 C 194/2016.

Pro úplnost se dodává, že rovněž jednotliví soudcové Městského soudu v Brně jednající v obdobných soudních sporech apelovali na účastníky, aby ve světle již dlouhodobě existující soudní judikatury obdobné věci do budoucna řešili smírem.

R7/KM/69. Komise majetková RMB na svém jednání dne 12. 02. 2018, bod č. 71, návrh projednala a doporučila. Hlasování: 8 – pro, 0 – proti, 0 – se zdržel/ 11 členů. Usnesení bylo přijato.

Ing. Liptáková	p. Janíček	Ing. Drápalová	PhDr. Hofmannová	Ing. Pospíšil	JUDr. Kerndl	p. Říha	p. Šafařík	Ing. Zuziak	Mgr. Leder	Ing. Malec
pro	omluven	nepřítomna	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	nepřítomen

Návrh byl projednán a doporučen Radou města Brna na schůzi č. R7/157. konanou dne 13. 02. 2018, bod č. 77.

Schváleno jednomyslně 11 členy.

Ing. Vokřál	Mgr. Hladík	R. Mrázek	Bc. Hollan	Mgr. Ander	Ing. Kacer	M. Janíček	Bc. Koláčný	JUDr. Rusňáková	Ing. Staněk	Mgr. Suchý
pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro

Závěr:

S ohledem na výše uvedené, zejména na konstantní soudní judikaturu k výkladu § 1 zákona č. 172/1991 Sb., když ve všech doposud skončených soudních sporech vedených ze strany žalobce ČR-ÚZSVM proti žalovanému statutárnímu městu Brnu bylo rozhodnuto v neprospěch města, a dále vzhledem k nárůstu finančních nákladů soudních řízení (soudní poplatky a nově také paušální náhrada hotových výdajů státu) i časové náročnosti při zastupování jednotlivých soudních sporů, a s ohledem na skutečnost, že nelze prokázat faktické hospodaření města s předmětnými pozemky v k.ú. Židenice k datu 24.5.1991, je nyní orgánům města Brna **n a v r h o v á n o** souhlasit s uznáním vlastnického práva České republiky k předmětným pozemkům v k.ú. Židenice, a ukončit výše uvedený soudní spor smírem, který bude následně schválen soudem s účinky pravomocného rozsudku.

KUTY

Statutární město Brno
Magistrát města Brna

MMB/0020635/2018

listy: přílohy: 1
druh:

mmb1es6b4a19b2 Doručeno: 12.01.2018

2973/B/2018-PSLJ
Č.j.: UZSVM/B/2170/2018-PSLJ

ÚŘAD PRO ZASTUPOVÁNÍ STÁTU VE VĚCÍCH MAJETKOVÝCH
RAŠÍNOVO NÁBŘEŽÍ 390/42, NOVÉ MĚSTO (PRAHA 2), 128 00 PRAHA 2
ÚZEMNÍ PRACOVIŠTĚ BRNO, PŘÍKOP 11, 602 00 BRNO
ODBOR PRÁVNÍCH SLUŽEB

Statutární město Brno
Majetkový odbor MMB
Oddělení právních služeb
Dominikánské nám. 196/1
601 67 Brno

NAŠE Č.J.: UZSVM/B/2170/2018-PSLJ

VYŘIZUJE:

ÚTVAR: odbor Právních služeb

TEL.:

E-MAIL:

DATUM: 12. 1. 2018

Předložení návrhu smíru v soudních sporech o určení vlastnického práva

V návaznosti na Vaše stanovisko podávané v písemné korespondenci Vám tímto předkládáme návrh smíru v soudních sporech o určení vlastnického práva k níže uvedeným pozemkům v k. ú. Židenice. Jedná se o soudní spory původně vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 50 C 194/2016 a sp. zn. 50 C 197/2016. Usnesením Městského soudu v Brně ze dne 14. 12. 2017, č. j. 50 C 194/2016-25, došlo ke spojení řízení ve věci soudních sporů uvedených spisových značek ke společnému řízení, vedenému nadále jen pod **sp. zn. 50 C 194/2016**.

Návrh smíru následujícího znění:

I. Určuje se, že vlastníkem nemovitých věcí v k. ú. Židenice, obec Brno, a to pozemků:

- parc. č. 8066, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,
- parc. č. 8067, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,
- parc. č. 8068, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,
- parc. č. 8069, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,
- parc. č. 8070, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,
- parc. č. 8071, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,
- parc. č. 8131, druh pozemku – ostatní plocha,
- parc. č. 8703, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,
- parc. č. 8704, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,
- parc. č. 4509/2, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,
- parc. č. 4510/2, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,
- parc. č. 4511/2, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,
- parc. č. 4512/2, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,

parc. č. 4513/2, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,

parc. č. 4770/4, druh pozemku – zastavěná plocha a nádvoří,

dosud zapsaných v katastru nemovitostí vedeném Katastrálním úřadem pro Jihomoravský kraj, Katastrálním pracovištěm Brno-město, na LV č. 10001 pro k. ú. Židenice a obec Brno, je Česká republika.

II. Žalovaný se zavazuje zaplatit žalobkyni na nákladech řízení částku 1.800,-- Kč, a to do 15 dnů od právní moci usnesení o schválení smíru.

Poznámka: Náklady řízení byly vyčísleny za tyto úkony – 2x žaloba, 2x vyjádření ve věci samé ze dne 1. 11. 2016, jednání s protistranou a předpokládané jednání soudu, na němž bude schválen navržený smír. Jednotlivé úkony, za které je požadována náhrada v paušální výši 300,-- Kč/úkon, odpovídají dikci vyhlášky č. 254/2015 Sb.

S pozdravem

Mgr. Ivo Popelka
ředitel Územního pracoviště Brno

Přehled nejvýznamnější soudní judikatury
k výkladu podmínek ust. § 1 zákona č. 172/1991 Sb.
o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí,
ve znění pozdějších předpisů

ÚSTAVNÍ SOUD:

Ústavní soud sp.zn. IV.ÚS 2566/14 ze dne 23. 6. 2015

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Lichovníka, soudkyně Vlasty Formánkové a soudce zpravodaje Jaroslava Fenyka o ústavní stížnosti Hlavního města Prahy, se sídlem Praha 1, Mariánské nám. 2, zastoupeného JUDr., advokátkou se sídlem Praha 2, Karlovo nám. 18, proti rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2014, č. j. 29 Cdo 1768/2012-225, a rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 1. 2012, č. j. 15 Cmo 86/2011-193, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Pojem "hospodaření" uvedený v ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb. lze tedy chápat jako opozici k pojmu "právo hospodaření", a to v tom smyslu, že "právo hospodaření" představuje určitou formální podmínku, zatímco "hospodaření" podmínku materiální, coby faktické užívání majetku. Zákonodárce tak dle názoru Ústavního soudu vyjádřil vůli převést do vlastnictví obcí toliko ten majetek, který právní předchůdci obcí fakticky využívali k plnění svých úkolů (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 6. 2007 sp. zn. IV. ÚS 1105/07, dostupné na <http://nalus.usoud.cz>).

Tato podmínka pro přechod vlastnického práva na stěžovatelku však v nyní souzené věci splněna nebyla, přičemž stěžovatelka v této souvislosti ani netvrdila, že by sporné nemovitosti fakticky využívala, když mezi stranami nebylo sporu o tom, že předmětné pozemky byly součástí uzavřeného areálu úpadce, v němž úpadce vykonával svou hospodářskou činnost. Ústavní soud proto nemohl uzavřít, že by soudy pochybily, pokud uzavřely, že na stěžovatelku z důvodu nenaplnění všech zákonem kumulativně stanovených podmínek vlastnické právo ke sporným nemovitostem nepřešlo.

Ústavní soud je povinován dohledem nad dodržováním ústavnosti, což v předmětných souvislostech znamená sledovat, aby byl respektován princip právního státu, jehož významnou složkou je zásada zákazu svévole v soudním rozhodování. Nemá-li se sám Ústavní soud při svém rozhodování jeho porušení dopouštět, musí respektovat vlastní rozhodnutí, která může překonat následnou judikaturou jen za určitých podmínek [srov. nálezn sp. zn. Pl. ÚS 11/02 ze dne 11. 6. 2003 (N 87/30 SbNU 309; 198/2003 Sb.)], jmenovitě postupem podle ustanovení § 23 zákona o Ústavním soudu. Čtvrtý senát však (stejně jako třetí senát ve věci vedené pod sp. zn. III. ÚS 330/14) neshledal žádný důvod k výše uvedenému postupu, přičemž na tomto závěru nic nemění ani stěžovatelkou použité odkazy na jí široce citované stanovisko Ministerstva financí či jiné dokumenty.

Protože Ústavní soud neshledal porušení ústavně zaručených práv a svobod, rozhodl o návrhu mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků dle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu tak, že návrh jako zjevně neopodstatněný odmítl.

Ústavní soud sp.zn. III. ÚS/330/14 ze dne 15. 5. 2014

Ústavní soud rozhodl dne 15. května 2014 mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků v senátu složeném z předsedy Jana Filipa a soudců Vladimíra Kůrky a Jana Musila (soudce

zpravodaje) ve věci ústavní stížnosti hlavního města Prahy, IČ 00064581 se sídlem Mariánské nám. 2, 110 01 Praha 1, zastoupené JUDr., advokátkou se sídlem Karlovo nám. 18, 120 00 Praha 2, proti usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. listopadu 2013 č. j. 28 Cdo 554/2013-99, proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. června 2012 č. j. 17 Co 219/2012-73 a proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 28. listopadu 2011 č. j. 27 C 61/2011-49 ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 19. listopadu 2011 č. j. 27 C 61/2011-54, za účasti Nejvyššího soudu ČR, Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 4, jako účastníků řízení, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Pojem "hospodaření" uvedený v ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb. lze tedy chápat jako opozici k pojmu "právo hospodaření", a to v tom smyslu, že "právo hospodaření" představuje určitou formální podmínku, zatímco "hospodaření" podmínku materiální, coby faktické užívání majetku. Zákonodárce tak dle názoru Ústavního soudu vyjádřil vůli převést do vlastnictví obcí toliko ten majetek, který právní předchůdci obcí fakticky využívali k plnění svých úkolů (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 6. 2007 sp. zn. IV. ÚS 1105/07).

Ústavní soud je povinován dohledem nad dodržováním ústavnosti, což v předmětných souvislostech znamená sledovat, aby byl respektován princip právního státu, jehož významnou složkou je zásada zákazu svévole v soudním rozhodování. Nemá-li se sám Ústavní soud při svém rozhodování jeho porušení dopouštět, musí respektovat vlastní rozhodnutí, která může překonat následnou judikaturou jen za určitých podmínek (srovnej nálezn ze dne 11. 6. 2003 sp. zn. Pl. ÚS 11/02), jmenovitě postupem podle ustanovení § 23 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"). Třetí senát však neshledal žádný důvod k výše uvedenému postupu, přičemž na tomto závěru nic nemění ani stěžovatelkou použité odkazy na jí široce citované stanovisko Ministerstva financí či různé další listiny.

Ústavní soud proto posoudil ústavní stížnost jako zjevně neopodstatněnou, a jako takovou ji usnesením bez nařízení jednání odmítl podle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

Ústavní soud sp.zn. IV.ÚS 600/11 ze dne 9. 7. 2013

v právní věci stěžovatelky Česká republika - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, se sídlem Karmelitská 7, Praha, za níž jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových

Pojem „hospodaření“ uvedený v ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb. lze chápat jako opozici k pojmu „právo hospodaření“, a to v tom smyslu, že „právo hospodaření“ představuje určitou formální podmínku, zatímco „hospodaření“ podmínku materiální, coby faktické užívání majetku. Zákonodárce tak dle názoru Ústavního soudu vyjádřil vůli převést do vlastnictví obcí toliko ten majetek, který právní předchůdci obcí fakticky využívaly k plnění svých úkolů (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 6. 2007 sp. zn. IV. ÚS 1105/07, dostupné na <http://nalus.usoud.cz>).

Podmínka faktického využívání majetku může být splněna i tehdy, jestliže je v jeho užívání oprávněné osobě protiprávně bráněno a tato osoba činí právní kroky k tomu, aby se mohla ujmout držby takového majetku. Nicméně má-li být závěr o splnění podmínky hospodaření opřen o takovýto postup oprávněné osoby, musí být současně spojen se závěrem, že úkony, jimiž se domáhala svého práva, byly způsobilé dosáhnout zamýšleného následku.

Obecné soudy se dostatečně nevypořádaly s naplněním všech podmínek pro přechod vlastnického práva dle § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb., neboť neposoudily, nakolik bylo

„odstoupení od smlouvy“ ze dne 22. 11. 1990 podepřeno relevantními důvody a zda tedy bylo možno považovat podmínku faktického hospodaření s předmětnými nemovitostmi za splněnou. Tím porušily ústavně zaručené právo stěžovatelky na soudní ochranu a spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Ústavní soud sp.zn. IV. ÚS 96/11 ze dne 27. 12. 2011

ve věci stěžovatele Statutární město Brno, Dominikánské nám. 1, Brno, o ústavní stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 13 Co 440/2007-272 ze dne 29. 10. 2009 a proti usnesení Nejvyššího soudu č. j. 28 Cdo 1573/2010-288 ze dne 7.10.2010, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

..... výklad naznačený v nálezu sp. zn. IV ÚS 185/96 a rozpracovaný judikaturou Nejvyššího soudu (srov. shora) plyne i z jazykové interpretace § 1 odst. 1 citovaného zákona. Citované ustanovení hovoří jednak o "právu hospodaření", které příslušelo národním výborům (a které přešlo na obce) a jednak o tom, že obce s těmito věcmi (to je s věcmi, u nichž přešlo právo hospodaření) hospodařily. Nebylo by tedy logické vykládat "hospodaření obcí" opět v intencích "práva hospodaření"; formulace ustanovení § 1 odst. 1 citovaného zákona naopak nasvědčuje tomu, že zákonodárce "hospodaření" a "právo hospodaření" rozlišoval.

Ústavní soud sp.zn. IV. ÚS 1399/11 ze dne 30. 6. 2011

ve věci ústavní stížnosti stěžovatele Statutárního města Brno se sídlem Brno, Dominikánské náměstí 1, proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 1. 2011 sp. zn. 38 Co 339/2008 a výroku I. rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2008 č. j. 15 C 236/2005-201, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Ústavní soud však již výklad tohoto pojmu provedl v nálezu IV. ÚS 185/96 (Sb.n.u. sv. 6, str. 461), a vyslovil zde názor, že pro takový přechod musí být splněny kumulativně tři podmínky; musí jít o majetek, který ve stanovené době náležel České republice, ke stanovenému dni k němu měl právo hospodaření právní předchůdce obce, a konečně, že s tímto majetkem tento předchůdce také fakticky hospodařil (právo hospodaření bylo také realizováno).

Tohoto právního názoru se pak Ústavní soud přidržel i v dalších rozhodnutích (srov. usnesení sp. zn. IV. ÚS 3172/08, III. ÚS 1799/08, IV. ÚS 1105/07, IV. ÚS 655/05, III. ÚS 111/06, IV. ÚS 655/05, a IV. ÚS 624/2000).

Ústavní soud sp.zn. IV. ÚS 3172/08 ze dne 31. 3. 2009

o ústavní stížnosti hlavního města Prahy, se sídlem Mariánské náměstí 2, 110 00 Praha 1, zroti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 7. 2008 č. j. 28 Cdo 4292/2007-81 a rozsudkům Městského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2007 č. j. 25 Co 90/2007-69 a Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 14. 9. 2006 č. j. 6 C 62/2005-53 takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Soud se opřel o ustálený výklad ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb., dle kterého je jednou z podmínek přechodu vlastnického práva na obec fakticky realizovaný výkon práva hospodaření nebo práva obdobného, což stěžovatel neprokázal ani netvrdil. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 19. 4. 2007 č. j. 25 Co 90/2007-69 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Nejvyšší soud usnesením ze dne 16. 7. 2008 č. j. 28 Cdo 4292/2007-81 dovolání

odmítl jako nepřípustné, neboť stran výkladu pojmu práva hospodaření již shodně a konstantně judikoval a napadené rozhodnutí nevykazovalo ani judikatorní přesah.

Jádrum ústavní stížnosti je spor o výklad pojmu hospodaření obsaženého v ustanovení § 1 odst. 1 zákona 172/1991 Sb.; na tomto výkladu závisí řešení otázky, zda na stěžovatele přešlo vlastnické právo k pozemku, o jehož vlastnictví je veden spor. Ústavní soud již výklad tohoto pojmu provedl v nálezu IV. ÚS 185/96 (Sb.n.u. sv. 6, str. 461), v němž zaujal právní názor, že pro takový přechod musí být splněny kumulativně všechny tři podmínky v tomto ustanovení určené - musí tedy jít o majetek, který ve stanovené době náležel České republice, ke stanovenému dni k němu měl právo hospodaření právní předchůdce obce a konečně, že s tímto majetkem tento předchůdce také hospodařil (jinak řečeno, že právo hospodaření bylo také realizováno). Pojem "právo hospodaření" je pojmem, který byl v hospodářském zákoníku a ve vyhlášce č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, použit v obdobném významu, jako původní pojem "správa". Proto i pojem "hospodaření", který sice není právem definován, je třeba odvodit z citovaných předpisů, kde se organizacím ukládá hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře, nejen tedy tento majetek evidovat, ale také pečovat o jeho údržbu, chránit ho a využívat.

Z výše vyložených důvodů odmítl Ústavní soud podanou ústavní stížnost jako zjevně neopodstatněnou podle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

Ústavní soud sp.zn. IV. ÚS 1799/08 ze dne 14. 8. 2008

ve věci ústavní stížnosti Hlavního města Prahy, se sídlem v Praze 1, Mariánské náměstí 2, proti rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 1537/2008 ze dne 29. 4. 2008, Městského soudu v Praze sp. zn. 35 Co 297/2007 ze dne 18. 9. 2007 a Obvodního soudu pro Prahu 10 sp. zn. 12 C 36/2005 ze dne 23. 1. 2007, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

V odůvodnění svého rozhodnutí pak odvolací soud poukázal na judikaturu Ústavního soudu (nález sp. zn. IV. ÚS 185/96) i Nejvyššího soudu (sp. zn. 29 Cdo 962/99, 30 Cdo 1206/99, 28 Cdo 1301/2001), která se otázkou naplnění podmínek ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb., zejména pak podmínky spočívající ve skutečné realizaci práva hospodaření k rozhodnému datu, zabývala.

Ústavní soud sp.zn. III. ÚS 523/06 ze dne 20. 11. 2007

o ústavní stížnosti stěžovatele města Klatovy, se sídlem nám. Míru 62/I, Klatovy, proti rozsudku Okresního soudu v Klatovech ze dne 3. 3. 2004, sp. zn. 7 C 36/2002, rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 1. 2005, sp. zn. 56 Co 236/2004, a usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 5. 2006, sp. zn. 28 Cdo 2185/2005, za účasti Okresního soudu v Klatovech, Krajského soudu v Plzni a Nejvyššího soudu ČR, jako účastníků řízení.

Návrh se odmítá.

V této souvislosti odkázal na konkrétní judikaturu Nejvyššího soudu, která se na tomto závěru ustálila. Dále se soud zabýval tím, zda v posuzované věci byly splněny podmínky pro přechod majetku ve smyslu zákona o přechodu majetku na obce. Zaměřil se přitom na posouzení, zda ve smyslu § 1 odst. 1 zákona obec ke dni účinnosti zákona s předmětnými parcelami hospodařila. Dospěl k závěru, že stěžovatel ke dni účinnosti zákona s předmětnými pozemky nehospodařil.

Ústavní soud sp.zn. IV. ÚS 185/96 ze dne 29. 11. 1996

Pro přechod některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí podle zákona č. 172/1991 Sb. musí být splněny kumulativně tři podmínky stanovené v § 1 odst. 1 - musí tedy jít o majetek, který ve stanovené době náležel České republice, ke stanovenému dni k němu měl právo hospodaření právní předchůdce obce a konečně, že s tímto majetkem tento předchůdce také hospodařil.

NEJVYŠŠÍ SOUD:

Nejvyšší soud sp.zn. 28 Cdo 1263/2014 ze dne 10. 6. 2014

K přechodu věcí z vlastnictví státu do vlastnictví obcí je třeba nejen existence vlastnického práva státu a formální existence práva hospodaření svědčící národním výborům, jejichž práva a závazky přešly na obce, ale též moment faktický, totiž aby obce s danými věcmi ke dni účinnosti zákona také reálně hospodařily. Požadavek, aby obce s věcmi uvedenými v § 1 odst. 1 zák. č. 172/1991 Sb. hospodařily ke dni účinnosti tohoto zákona, je třeba chápat tak, že obec realizuje práva a povinnosti, které na ni přešly z národního výboru, a nakládá tedy s věcmi, k nimž dříve náleželo právo hospodaření národnímu výboru, způsobem naplňujícím toto právo hospodaření. Jistě přitom nemusí jít vždy jen o hospodaření ve smyslu užívání věci, ale i v ostatním právním smyslu, zahrnující držbu věci a nakládání s věcí v souladu s právními předpisy upravujícími právo hospodaření, např. pronájem věci. Pojem „hospodaření“ uvedený v ustanovení § 1 odst. 1 zák. č. 172/1991 Sb. lze chápat jako opozici k pojmu „právo hospodaření“, a to v tom smyslu, že „právo hospodaření“ představuje určitou formální podmínku, zatímco „hospodaření“ podmínku materiální, coby faktické užívání majetku. Zákonodárce tak podle názoru Ústavního soudu vyjádřil vůli převést do vlastnictví obce podle § 1 zákona č. 172/1991 Sb. toliko ten majetek, který právní předchůdci obcí fakticky využívaly k plnění svých úkolů.

Nejvyšší soud sp.zn. 28 Cdo 554/2013 ze dne 13. 11. 2013

Organizacím bylo uloženo hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře, nejen tedy tento majetek evidovat, ale také pečovat o jeho údržbu, chránit ho a využívat, tedy s ním fakticky nakládat. Pokud organizace majetek k plnění svých úkolů nepotřebovala a neužívala jej, tendovala právní úprava k tomu, aby byl neprodleně nařízen převod práva hospodaření. Nebylo-li tedy v posuzovaném případě zjištěno naplnění předpokladu fakticity hospodaření, pak není důvodu cokoli vytykat závěru odvolacího soudu, jenž s ohledem na tuto skutečnost přiřknul vlastnické právo žalobci.

Nejvyšší soud sp.zn. 28 Cdo 311/2013 ze dne 13. 2. 2013

Při zkoumání, zda ve věci jsou splněny předpoklady pro přechod pozemku z majetku České republiky do vlastnictví obcí ve smyslu § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb., se musí jednat o o majetek, který v rozhodné době náležel České republice, ke stanovenému dni 23. 11. 1990 k němu měl právo hospodaření právní předchůdce obce, a konečně, že s tímto majetkem obec ke dni účinnosti tohoto zákona, tj. k datu 24. 5. 1991 také hospodařila. Požadavek, aby obec s věcmi uvedenými v § 1 odst. 1 zák. č. 172/1991 Sb. hospodařila ke dni účinnosti tohoto zákona, je nutno chápat tak, že obec realizuje práva a povinnosti, které na ni přešly z národního výboru, a nakládá tedy s věcmi, k nimž dříve náleželo právo hospodaření

národnímu výboru, způsobem naplňujícím toto právo hospodaření. Nejedná se tedy jen o hospodaření ve smyslu užívání věci, tj. např. výkon zemědělské činnosti, ale též v ostatním právním smyslu zahrnujícím držbu věci a nakládání s věcí v souladu s právními předpisy upravujícími právo hospodaření, např. pronájem této věci.

Nejvyšší soud sp.zn. 28 Cdo 3587/2012 ze dne 9. 1. 2013

Podmínky nabytí vlastnictví obce

Pro nabytí vlastnictví obce je nutné, aby příslušné věci byly ke dni účinnosti zákona č. 172/1991 Sb. ve vlastnictví České republiky a aby k nim měl k datu 23. 11. 1990 právo hospodaření příslušný národní výbor. Požadavek, aby obce s věcmi uvedenými v § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb. hospodařily ke dni účinnosti tohoto zákona, je potom nutno chápat tak, že obec realizuje práva a povinnosti, které na ni přešly z národního výboru, a nakládá tedy s věcmi, k nimž dříve náleželo právo hospodaření národnímu výboru, způsobem naplňujícím toto právo hospodaření. Nejedná se tedy jen o hospodaření ve smyslu užívání věci (například výkon zemědělské činnosti), ale též v ostatním právním smyslu zahrnujícím držbu věci a nakládání s věcí v souladu s právními předpisy upravujícími právo hospodaření.

Nejvyšší soud sp.zn. 28 Cdo 896/2012 ze dne 30. 5. 2012

Předpokladem přechodu vlastnického práva podle § 1 odst. 1 zák. č. 172/1991 Sb. je kumulativní naplnění následujících podmínek. Musí jít o majetek, který v rozhodné době náležel České republice; ke dni 23. 11. 1990 k němu měl právo hospodaření právní předchůdce obce; obec s dotčeným majetkem ke dni účinnosti tohoto zákona, tj. k datu 24. 5. 1991 hospodařila. Požadavek, aby obec s věcmi uvedenými v § 1 odst. 1 zák. č. 172/1991 Sb. hospodařila ke dni účinnosti tohoto zákona, je nutno chápat tak, že obec realizuje práva a povinnosti, které na ni přešly z národního výboru, a nakládá s věcmi, k nimž dříve náleželo právo hospodaření národnímu výboru, způsobem naplňujícím právo hospodaření.

Pojem „právo hospodaření“ byl v tehdy platném hospodářském zákoníku (část druhá, hlava čtvrtá) a ve vyhlášce č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, použit v obdobném významu, jako původní pojem „správa“. K tomu, aby požadavek hospodaření s věcí, jak je předpokládán ustanovením § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb., byl naplněn, bylo tedy nutno, aby příslušná organizace měla příslušný titul a aby s majetkem fakticky hospodařila. Nejednalo se přitom jen o hospodaření ve smyslu užívání věci, tj. např. výkon zemědělské činnosti, ale též v ostatním právním smyslu zahrnujícím držbu věci a nakládání s věcí v souladu s právními předpisy upravujícími právo hospodaření, např. pronájem věci.

Nejvyšší soud sp.zn. 28 Cdo 1849/2011 ze dne 4. 4. 2012

K otázce, za jakých podmínek přechází majetek státu do vlastnictví obcí

K přechodu majetku státu do vlastnictví obcí je zapotřební nejenom formální existence práva hospodaření, ale také fakticita tohoto hospodaření.

Nejvyšší soud sp.z. 28 Cdo 3042/2010 ze dne 15. 3. 2011

Ke kumulativnímu naplnění podmínek nutných pro přechod věci z majetku ČR do vlastnictví obcí

Podmínkou pro přechod věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí je, že musí jít o majetek, který v rozhodné době náležel České republice, ke stanovenému dni 23. 11. 1990 k němu měl právo hospodaření právní předchůdce obce, a konečně, že s tímto majetkem obec ke dni účinnosti tohoto zákona, tj. k datu 24. 5. 1991 také hospodařila. Požadavek, aby obec s věcmi uvedenými v § 1 odst. 1 zák. č. 172/1991 Sb. hospodařila ke dni účinnosti tohoto zákona, je potom nutno chápat tak, že obec realizuje práva a povinnosti, které na ni přešly z národního výboru, a nakládá tedy s věcmi, k nimž dříve náleželo právo hospodaření národnímu výboru, způsobem naplňujícím toto právo hospodaření. Nejedná se tedy jen o hospodaření ve smyslu užívání věci, tj. např. výkon zemědělské činnosti, ale též v ostatním právním smyslu zahrnujícím držbu věci a nakládání s věcí v souladu s právními předpisy upravujícími právo hospodaření, např. pronájem této věci.

Nejvyšší soud sp.zn. 28 Cdo 1573/2010 ze dne 7. 10. 2010

Pro přechod některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí podle zákona č. 172/1991 Sb. musí být splněny kumulativně tři podmínky stanovené v tomto zákoně – musí tedy jít o majetek, který ve stanovené době náležel České republice, ke stanovenému dni k němu měl právo hospodaření právní předchůdce obce a konečně, že s tímto majetkem tento předchůdce také hospodařil (právo hospodaření bylo také realizováno). Pojem „hospodaření“ bylo možné odvodit např. z vyhlášky č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, ukládající hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře, nejen tedy tento majetek evidovat, ale také pečovat o jeho údržbu, chránit ho a využívat. Je tedy nezbytné prokázat v soudním řízení též skutečnost, že k rozhodnému datu obec s nemovitostmi také hospodařila; důkazní břemeno tu nese obec. Např. výpis z inventární knihy není důkazem o faktickém hospodaření.

Nejvyšší soud sp.zn. 28 Cdo 1698/2009 ze dne 21. 7. 2009

K přechodu věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí

Pro přechod některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí podle zákona č. 172/1991 Sb. musí být splněny kumulativně tři podmínky stanovené v § 1 odst. 1 – musí jít o majetek, který v rozhodné době náležel České republice, ke stanovenému dni k němu měl právo hospodaření právní předchůdce obce a konečně, že s tímto majetkem tento předchůdce také hospodařil. Znamená to, že posouzení zákonného termínu „právo hospodaření“ ke stanovenému datu 23. 11. 1990 je především věcí fakticity tohoto hospodaření, nikoliv právního titulu k němu.

Nejvyšší soud sp.zn. 28 Cdo 4369/2007 ze dne 22. 10. 2008

Nemovitosti mohou přejít na obec, jsou-li splněny restituční podmínky, jen ze zákona. Pokud žádná z podmínek naplněna není, výklad vzniklého právního stavu musí být, vzhledem k výjimečnému způsobu nabytí vlastnictví (restitucí) zužující a dobrou víru obce za nyní zjištěného skutkového stavu nelze dovodit.

Nejvyšší soud sp.zn. 28 Cdo 1537/2008 ze dne 29. 4. 2008

Ve věci žalobce H. m. P., o určení vlastnického práva k nemovitostem, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp. zn. 12 C 36/2005, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. září 2007, č. j. 35 Co 297/2007-101, takto:

Dovolání žalobce se odmítá.

Výše uvedeného určení se žalobce domáhal podle § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, avšak neprokázal splnění všech tří kumulativních podmínek nezbytných pro tento přechod, zejména podmínku, že ke dni účinnosti citovaného zákona (tedy ke dni 24. 5. 1991) s předmětnými nemovitostmi skutečně hospodařil (tj. tyto nemovitosti evidoval, pečoval o jejich údržbu, chránil je a využíval). Ve vztahu k výkladu podmínek přechodu majetku ze státu na obce poukázal odvolací soud na nálezy Ústavního soudu, sp. zn. IV. ÚS 185/96, jakož i na rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp. zn. 29 Cdo 962/99, 30 Cdo 1206/99 či 28 Cdo 1301/2001. Bylo tedy na žalobci, aby prokázal mimo jiné to, že k rozhodnému datu 24. 5. 1991 s předmětnými nemovitostmi skutečně hospodařil, tedy že s nimi zacházel ve výše naznačeném smyslu.

Nejvyšší soud sp.zn. 28 Cdo 1301/2001 ze dne 21. 11. 2002

Pojem "právo hospodaření" je pojmem, který byl v hospodářském zákoníku a ve vyhlášce č. 119/1988 Sb. o hospodaření s národním majetkem, použit v obdobném významu, jako původní pojem "správa", z čehož plyne, že při výkladu pojmu "hospodaření" je třeba vycházet ze shora citovaných předpisů, které ukládají hospodařit s péčí řádného hospodáře.

Nejvyšší soud sp.zn. 30 Cdo 1206/99 ze dne 28. 7. 2000

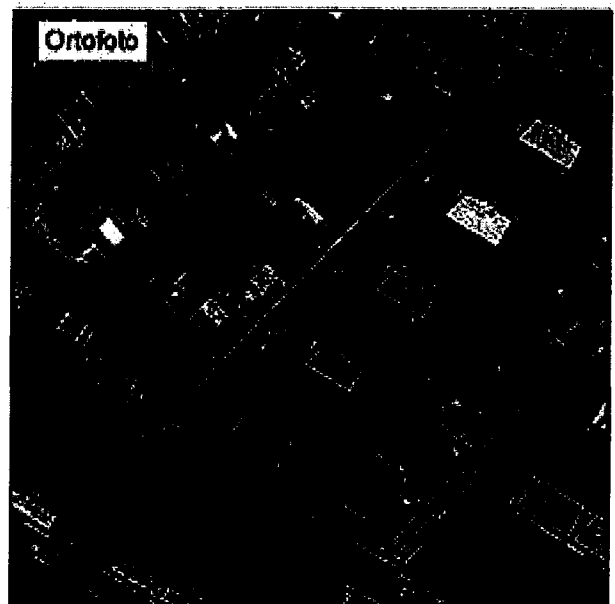
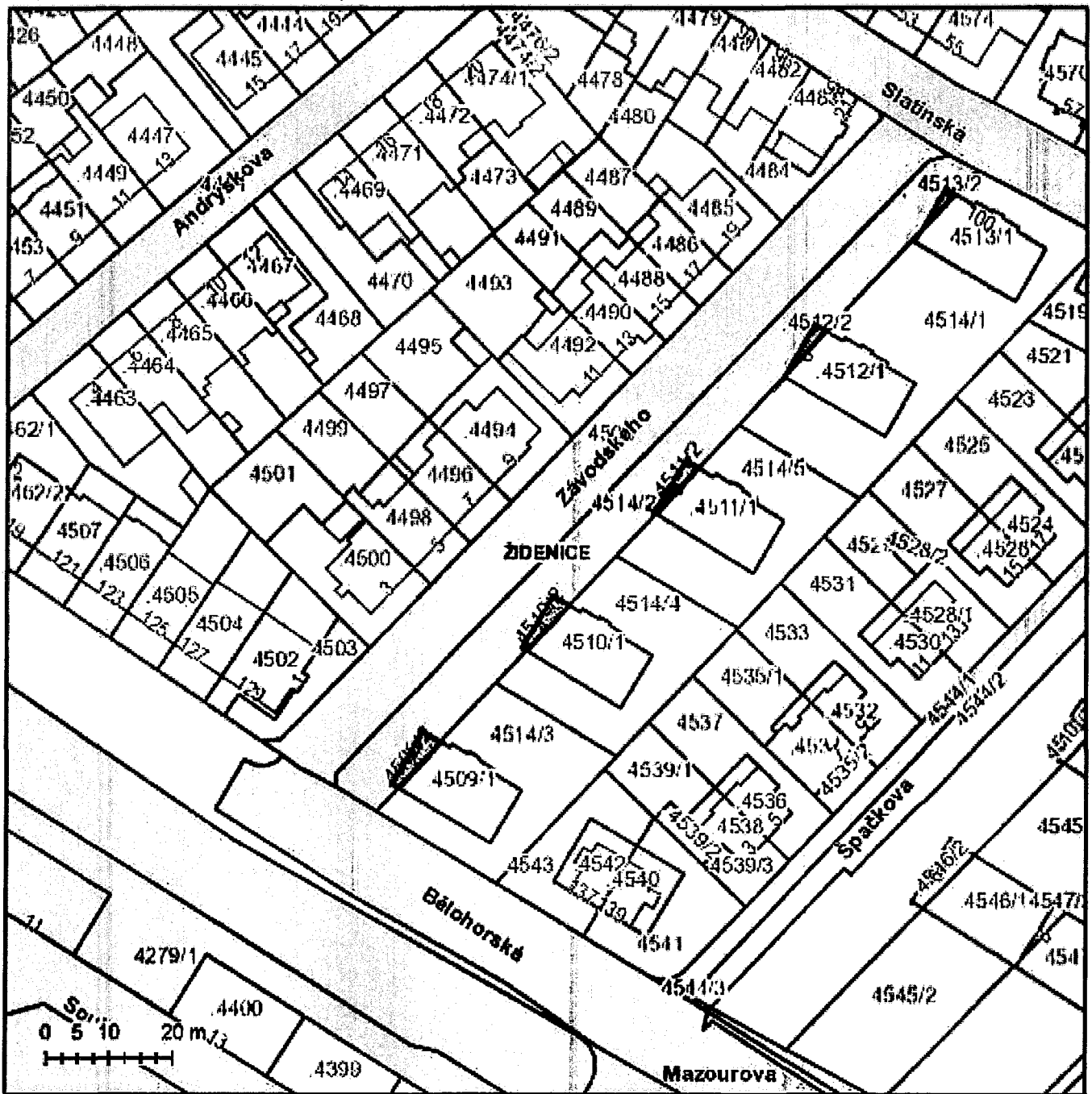
Pro přechod některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí podle zákona č. 172/1991 Sb. musí být splněny kumulativně tři podmínky stanovené v ustanovení § 1 odst. 1 cit. zákona, a to, že musí jít o majetek, který ve stanovené době náležel České republice, ke stanovenému dni k němu měl právo hospodaření právní předchůdce obce a konečně, že s tímto majetkem tento předchůdce také hospodařil, jinak řečeno, že právo hospodaření bylo také realizováno.

Nejvyšší soud sp.zn. 29 Cdo 962/99 ze dne 20. 7. 2000

Požadavek, aby obce s věcmi uvedenými v § 1 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku české republiky do vlastnictví obcí, ve znění pozdějších zákonů, hospodařily, je nutno chápat tak, že obec realizuje práva a povinnosti, které na ni přešly z národního výboru, a nakládá tedy s věcmi, k nimž dříve náleželo právo hospodaření národnímu výboru, způsobem naplňujícím toto právo hospodaření. Nejedná se tedy jen o hospodaření ve "faktickém (fyzickém)" smyslu, tj. například výkon zemědělské činnosti, ale též ve smyslu právním zahrnujícím například možnost uvedené věci pronajmout.

Židenice p.č. 4509/2,4510/2,4511/2,4512/2,4513/2

11/22

